

SULAUTUMISTEN JA JAKAUTUMISTEN TARKASTUS

SUOMEN TILINTARKASTAJAT RY:N SUOSITUKSIA 5/2024

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Tilintarkastajan velvollisuudet sulautumisten ja jakautumisten tarkastuksessa osakeyhtiölain mukaan	4
2.1 Sulautumisiin liittyvät tilintarkastajan velvollisuudet	5
2.2 Jakautumisiin liittyvät tilintarkastajan velvollisuudet.....	8
3. Sulautumisten ja jakautumisten tarkastaminen.....	11
3.1 Toimeksiannon ehdoista sopiminen, ammatillinen harkinta ja skeptisyys, käsityksen muodostaminen ja riskien arvioiminen.....	11
3.2 Olennaisuus	12
3.3 Sulautumisiin liittyvät tarkastustoimenpiteet.....	13
3.4 Jakautumisiin liittyvät tarkastustoimenpiteet	18
3.5 Johdon vahvistukset.....	19
3.6 Johtopäätökset ja dokumentointi.....	20
4. Tilintarkastajan raportointi.....	20
4.1 Yleistä raportoinnista	20
4.2 Sulautuminen, mallit.....	21
4.3 Jakautuminen, mallit.....	27

Suomen Tilintarkastajat ry on tilintarkastajien edunvalvontajärjestö. Jäsenemme ovat tilintarkastuslain mukaisesti hyväksytyjä HT-, KHT- ja JHT-tilintarkastajia sekä tilintarkastusalan ja taloushallinnon asiantuntijoita. Tavoitteenamme on auttaa tilintarkastajien ammattikuntaa menestymään sekä tuomaan lisäarvoa elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle. Taloudellista raportointia ja alan käytäntöjä edistämällä olemme mukana rakentamassa perustaa suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyille ja hyvinvoinnille. Yhdistykseen kuuluu yli 90 % tilintarkastuslaissa määritellyistä tilintarkastajista.

1. Johdanto

Tämä Suomen Tilintarkastajat ry:n suositus 5/2024 ohjeistaa tilintarkastajia sulautumisten ja jakautumisten tarkastamisessa ja raportoimisessa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Suositus korvaa voimaan tultuaan sulautumisten ja jakautumisten tarkastuksen viitekehystenä aiemmin käytetyn kansainvälisen ISAE 3000 standardin *Muut varmennustoimeksianto kuin mennyttä aikaa koskevan taloudellisen informaation tilintarkastus tai yleisluonteinen tarkastus*. Suosituksen laatimisen tavoitteena on antaa tilintarkastajille nimenomaan sulautumisten ja jakautumisten tarkastukseen paremmin soveltuva viitekehys¹ ja konkreettisempaa ohjeistusta tarkastukseen. Tilintarkastajan lausunto vastaa osakeyhtiölain tilintarkastajalle asettamiin vaatimuksiin, joissa ei edellytetä tilintarkastajan lausunnolta varmuuden ilmaisemista.

Tämä suositus kattaa

- Kombinaatiosulautumiset, joissa vähintään kaksi sulautuvaa yhtiötä sulautuu perustamalla yhdessä uuden, vastaanottavan yhtiön
- Absorptiosulautumiset (ml. tytär- ja sisaryhtiöyhtiösulautumiset), joissa yhtiö sulautuu toiseen, vastaanottavaan yhtiöön
- Osittaisjakautumiset
- Kokonaisjakautumiset

Suosituksessa ei käsitellä rajat ylittäviä sulautumisia tai jakautumisia.

Lähtökohtaisesti kaikille sulautumiseen tai jakautumiseen osallistuville yhtiöille lausunnon antaa yksi tilintarkastaja, mutta lausunnon antavia tilintarkastajia voi olla myös useampia. Esimerkiksi kullakin sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä voi olla oma lausunnon antaja,

¹ ISAE 3000 on ns. yleisluonteinen eli sitä voidaan käyttää hyvin monenlaisissa varmennustoimeksiannoissa.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

jonka tulee kuitenkin olla kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten hyväksymä².

Suosituksen ovat laatineet työryhmä, jonka jäsenet ovat Suomen Tilintarkastajat ry:n jäseniä. Työryhmän sihteerinä toimi yhdistyksen tilintarkastusasiantuntija. Suosituksen sisältämät lausuntomallit on hyväksytty yhdistyksen tilintarkastustoimikunnassa.

Yhdistyksen hallitus hyväksyi suosituksen julkaistavaksi 10.10.2024. Suositus tulee voimaan julkaisemishetkellään.

Suosituksen tavoitteena on kehittää hyvää tilintarkastustapaa sulautumisten ja jakautumisten tarkastuksessa.

2. Tilintarkastajan velvollisuudet sulautumisten ja jakautumisten tarkastuksessa osakeyhtiölain mukaan

Tilintarkastajan velvollisuuksista sulautumisten ja jakautumisten tarkastuksessa säädetään osakeyhtiölain (21.7.2006/624) 16 ja 17 luvuissa muun muassa seuraavaa:

OYL 16:4 §

Tilintarkastajan lausunto

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan sulautumissuunnitelmasta lausunto kullekin sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä. Lausunnossa on arvioitava, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhde ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat tai jos kysymyksessä on tytär- tai sisaryhtiösulautuminen, riittää lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

² Suosituksessa ei mainita joka kohdassa erikseen, että tilintarkastajia ja lausuntoja voi olla useita, ellei tämä ole käsiteltävän kohdan asian ymmärtämisen kannalta olennaista.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

OYL 17:4 §

Tilintarkastajan lausunto

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten on nimettävä yksi tai useampi tilintarkastaja antamaan jakautumissuunnitelmasta lausunto kullekin jakautumiseen osallistuvalla yhtiöllä. Lausunnossa on arvioitava, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on lisäksi mainittava, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.

Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Lausuntoa ei tarvitse antaa jakautumisessa perustettaviin yhtiöihin, jos jokaisen vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet annetaan jakautumisvastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa suhteessa.

Yhtiöittämillä toteutettavassa jakautumisessa ei edellytetä tilintarkastajan lausuntoa.

Näitä ja muita tilintarkastajaa koskevia lain kohtia käsitellään tarkemmin tässä suosituksessa.

2.1 Sulautumisiin liittyvät tilintarkastajan velvollisuudet

Osakeyhtiölain 16 luvun säännökset kattavat sekä absorptio- että kombinaatiosulautumisen. Absorptiosulautumisessa yhtiö sulautuu toiseen, vastaanottavaan yhtiöön. Kombinaatiosulautumisessa vähintään kaksi sulautuvaa yhtiötä sulautuu perustamalla yhdessä vastaanottavan yhtiön.

Sulautumisen vaiheet:

- Sulautumissuunnitelman laatiminen (OYL 16:3)
- Sulautumissuunnitelman ilmoittaminen rekisteröitäväksi kuukauden sisällä sen allekirjoittamisesta (OYL 16:5). Ilmoitukseen liitetään tilintarkastajan lausunto. (OYL 16:4)
- Kuulutus velkojille. Kuulutusta on haettava kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröimisestä (OYL 16:6)
- Toimivaltaisen elimen päätös sulautumisesta. Päätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröimisestä. (OYL 16:9)

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

- Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta. Ilmoitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa päätöksestä. Ilmoitukseen liitetään tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä, ja tarvittaessa lausunto sulautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä (OYL 16:14)

Sulautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto (OYL 16:3, OYL 16:4, OYL 16:5)

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset laativat sulautumissuunnitelman. Kunkin yhtiön hallitus vastaa ensisijaisesti siitä, että sulautumissuunnitelmassa annetaan lain tarkoittamat oikeat ja riittävät tiedot.

Sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden nimeämän tilintarkastajan tulee lähtökohtaisesti antaa lausunto sulautumiseen osallistuville yhtiöille sulautumissuunnitelmasta sekä vastaanottavalle yhtiölle siitä, vaarantaako sulautuminen mahdollisesti tämän velkojen maksun.

Lausunnon tarkoitus on varmentaa, että suunnitelmassa on annettu oikeat ja riittävät tiedot sulautumisvastikkeen määräytymisperusteista ja jakautumisesta, jotta vastikkeeseen oikeutetut voivat noiden tietojen perusteella arvioida omalta kannaltaan sulautumisen edullisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Vaihtosuhdetta arvioitaessa korostuu sen arvioiminen, antavatko suunnitelmassa esitetyt tiedot oikean ja riittävän kuvan sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden käypien arvojen suhteesta, koska yhdenvertaisuusperiaatteen vuoksi sulautumisvastike yleensä mitoitetaan käypien arvojen perusteella.

Koska sulautumisvastikkeella on merkitystä lähinnä sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajille, lausuntoa ei tarvitse antaa, jos kaikki osakkeenomistajat suostuvat tähän. Lausuntoa ei tarvitse antaa myöskään vastikkeettomassa sulautumisessa.

Vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa on vastikkeen määräytymisen lisäksi arvioitava sitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Arvioinnissa on otettava laajasti huomioon erilaisia seikkoja, kuten esim. vastaanottavalle yhtiölle tosiasiallisesti siirtyvien nettovarojen määrä, vastaanottavan yhtiön maksama huomattava käteis- tai muu omaisuusvastike tai lunastusvaatimus. Vastaanottavan yhtiön velkojen aseman vaarantumiseen tulee kiinnittää huomiota erityisesti vastavirtauslautumisissa tai tilanteissa, joissa vastaanottava yhtiö on antanut pantiksi omistamiaan sulautuvan yhtiön osakkeita.

Tilintarkastajan lausunto annetaan kullekin sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä. Lausunto annetaan erikseen myös silloin, kun yhtiöt ovat antaneet toimeksiannon samalle tilintarkastajalle. Lausunto liitetään sulautumissuunnitelmaan, joka on muiden vaadittavien

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

asiakirjojen ohella pidettävä osakkeenomistajien nähtävänä vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta.

Lausunto osoitetaan yhtiökokoukselle tai hallitukselle sen mukaan, kumpi tekee päätöksen sulautumisesta.

Tytär- ja sisaryhtiösulautumisessa, ja muissa sulautumisissa kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella voidaan lausunto antaa ainoastaan vastaanottavalle yhtiölle sen velkojen maksun vaarantumisesta (OYL 16:4).

Sulautumisesta päättäminen (OYL 16:9)

Sulautuvassa yhtiössä sulautumisesta päättää yhtiökokous. Tytär- tai sisaryhtiösulautumisesta päättää kuitenkin sulautuvan yhtiön hallitus.

Vastaanottavassa yhtiössä sulautumisesta päättää hallitus. Jos vastaanottavalla yhtiöllä on vähemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa sulautuvan yhtiön osakkeista, sulautumisesta päättää kuitenkin yhtiökokous, jos sitä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa yhtiön osakkeista. Sulautumisesta on päätettävä yhtiökokouksessa myös silloin, kun sulautumissuunnitelma sisältää yhtiökokouksen päätettäväksi kuuluvia asioita, kuten osakeanti (vastike) tai vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutos.

Sulautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen sulautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa sulautumissuunnitelman rekisteröimisestä, tai sulautuminen raukeaa. Yhtiökokous on kuitenkin pidettävä viimeistään kuukautta ennen OYL 16:6:ssä tarkoitettua määräpäivää, elleivät yhtiön kaikki osakkeenomistajat sekä mahdolliset optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijat ole luopuneet oikeudestaan vaatia lunastamista.

Yhtiökokouksen päätös sulautumisesta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitettulla määränemmistöllä.

Ilmoitus sulautumisen täytäntöönpanosta, tilintarkastajan todistus ja lausunto (OYL 16:14)

Sulautumisen täytäntöönpanoa koskevaan ilmoitukseen tulee liittää tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä. Tytäryhtiösulautumisissa tällaista todistusta ei tarvita.

Todistuksen lisäksi ilmoitukseen on liitettävä tilintarkastajan lausunto sulautumissuunnitelman osakeyhtiölain 16:3.2,9 §:n tarkoitettua selvityksestä, joka koskee muun muassa sulautuvan yhtiön varoja, velkoja, omaa pääomaa ja niiden arvostamista.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajan lausunto ja todistus osoitetaan rekisteriviranomaiselle.

Julkiset osakeyhtiöt

Jos sulautumiseen osallistuu julkinen osakeyhtiö ja tämän yhtiön viimeisen tilikauden päätymisestä on kulunut sulautumissuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, on sulautumissuunnitelman ohella nähtävänä pidettäviin asiakirjoihin (ks. tarkemmin OYL 16:11 §) liitettävä yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta sulautumissuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuosisuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta.

Kuka antaa lausunnot

Lähtökohtaisesti yksi tilintarkastaja antaa lausunnon kaikille yhtiöille, mutta lausunnon antavia tilintarkastajia voi olla myös useampia. Esimerkiksi kullakin sulautumiseen osallistuvalla yhtiöllä voi olla oma lausunnon antaja. Lausuntojen antajien tulee kuitenkin olla kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitusten hyväksymiä. Jokaisen lausunnon antajan on arvioitava sulautumista kokonaisuutena sen yhtiön näkökulmasta, jolle lausunto annetaan.

Tilintarkastajan tarkastustoimenpiteisiin liittyvät velvollisuudet riippuvat suoraan annettavien lausuntojen sisällöstä, ja ovat täten suppeammat tytä- ja sisaryhtiösulautumisissa, kuin muissa sulautumistyypeissä.

2.2 Jakautumisiin liittyvät tilintarkastajan velvollisuudet

Voimassa olevan osakeyhtiölain 17 luvun säännökset kattavat jakautuvan yhtiön sekä kokonaan että osittain tapahtuvan jakautumisen. Jakautuminen voi tapahtua toimivaan yhtiöön tai perustettavaan yhtiöön tai molempiin.

Jakautumisen vaiheet:

- Jakautumissuunnitelman laatiminen (OYL 17:3)
- Jakautumissuunnitelman ilmoittaminen rekisteröitäväksi kuukauden sisällä sen allekirjoittamisesta (OYL 17:5). Ilmoitukseen liitetään tilintarkastajan lausunto (OYL 17:4)
- Kuulutus velkojille. Kuulutusta on haettava kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröimisestä (OYL 17:6)
- Toimivaltaisen elimen päätös jakautumisesta. Päätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröimisestä. (OYL 17:9)

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

- ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta. Päätös on tehtävä neljän kuukauden kuluessa suunnitelman rekisteröimisestä. Ilmoitukseen liitetään tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä, ja lausunto jakautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä (OYL 17:14)

Jakautumissuunnitelma ja tilintarkastajan lausunto (OYL 17:3, OYL 17:4, OYL 17:5)

Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset laativat jakautumissuunnitelman. Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden hallitukset vastaavat ensisijaisesti siitä, että jakautumissuunnitelmassa annetaan osakeyhtiölain tarkoittamat oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhde ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Lausunto koskee jakautumisvastikkeen määräytymistä sekä jakautumisessa toimivaan yhtiön vastaanottavan yhtiön velkojen maksun vaarantumista. Lausunto vastaa molemmilta osin sulautumisen yhteydessä annettavaa lausuntoa (ks. edellä kohta 2.1)

Jakautuvan yhtiön nimeämä tilintarkastaja antaa lausunnon kaikille jakautumiseen osallistuville yhtiöille jakautumissuunnitelmasta sekä vastaanottaville yhtiöille siitä, vaarantaako jakautuminen mahdollisesti näiden velkojen maksun.

Lausunto osoitetaan yhtiökokoukselle tai hallitukselle sen mukaan, kumpi tekee päätöksen jakautumisesta.

Jos kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat suostuvat, riittää lausunto siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Lausuntoa ei tarvitse antaa jakautumisessa perustettaviin yhtiöihin, jos jokaisen vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet annetaan jakautumisvastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa suhteessa (OYL 17:4.2 §). Lisäksi osakeyhtiölakiin 31.1.2023 voimaan tulleessa muutoksessa lisätyn 3 momentin mukaan yhtiöittämillä toteutettavassa jakautumisessa ei edellytetä tilintarkastajan lausuntoa (OYL 17:4.3 §).

Jakautumisesta päättäminen (OYL 17:9)

Jakautuvassa yhtiössä jakautumisesta päättää yhtiökokous. Jakautumisesta päättää kuitenkin jakautuvan yhtiön hallitus, jos jakautumiseen osallistuvat yhtiöt omistavat kaikki jakautuvan yhtiön osakkeet sekä mahdolliset optio-oikeudet ja muut osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet. (OYL 17:9).

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Jakauduttaessa toimivaan yhtiöön jakautumisesta päättää ko. yhtiön hallitus. Jos vastaanottavalla yhtiöllä on vähemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa jakautuvan yhtiön osakkeista, jakautumisesta päättää kuitenkin yhtiökokous, jos sitä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kahdeskymmenesosa yhtiön osakkeista (OYL 17:9.2). Jakautumisesta on päätettävä toimivan vastaanottavan yhtiön yhtiökokouksessa myös silloin, kun jakautumissuunnitelma sisältää yhtiökokouksen päätettäväksi kuuluvia asioita, kuten osakeanti (vastike) tai vastaanottavan yhtiön yhtiöjärjestyksen muutos. Koska jakautumista ei verotuksellisista syistä käytännössä koskaan toteuteta ilman vastiketta (EVL:n vaatimus), toimivassa vastaanottavassa yhtiössä päätös jakautumisesta tehdään aina yhtiökokouksessa.

Jakautumisesta päättävä yhtiökokous on pidettävä tai hallituksen jakautumispäätös tehtävä neljän kuukauden kuluessa jakautumissuunnitelman rekisteröimisestä tai jakautuminen raukeaa (OYL 17:9.3), mutta vähintään 1 kuukausi ennen velkojille julkisessa kuulutuksessa asetettua määräpäivää, elleivät yhtiön kaikki osakkeenomistajat ja mahdolliset optio- ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien haltijat ole luopuneet oikeudestaan vaatia lunastamista.

Yhtiökokouksen päätös jakautumisesta on tehtävä 5 luvun 27 §:ssä tarkoitetulla määränemmistöllä.

Ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta, tilintarkastajan lausunto ja todistus (OYL 17:14)
 Jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden on tehtävä rekisteriviranomaiselle ilmoitus jakautumisen täytäntöönpanosta kuuden kuukauden kuluessa jakautumista koskevasta päätöksestä tai jakautuminen raukeaa (OYL 17:14.1). Ilmoitukseen tulee liittää tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä, ja lausunto jakautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitusta selvityksestä.

Tilintarkastajan lausunto ja todistus osoitetaan rekisteriviranomaiselle.

Julkiset osakeyhtiöt

Jos jakautumiseen osallistuu julkinen osakeyhtiö ja tämän yhtiön viimeisen tilikauden päätymisestä on kulunut jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, on jakautumissuunnitelman ohella nähtävänä pidettäviin asiakirjoihin (ks. tarkemmin OYL 17:11 §) liitettävä yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuosisuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

3. Sulautumisten ja jakautumisten tarkastaminen

Tilintarkastajan tarkastustoimenpiteisiin liittyvät velvollisuudet riippuvat annettavien lausuntojen sisällöstä, ja ovat yleensä suppeammat tytä- ja sisaryhtiösulautumisissa kuin muissa sulautumistyypeissä. Mikäli lausunnon antavia tilintarkastajia on useampia, jokaisen lausunnon antajan on arvioitava sulautumista kokonaisuutena sen yhtiön näkökulmasta, jolle lausunto annetaan.

3.1 Toimeksiannon ehdoista sopiminen, ammatillinen harkinta ja skeptisyys, käsityksen muodostaminen ja riskien arvioiminen

Tilintarkastajan lausunnot sulautumisesta ja jakautumisesta perustuvat lakiin (OYL) ja laissa on määritetty se, mistä tilintarkastajan edellytetään lausuvan. Tästä huolimatta toimeksiannon ehdoista on hyvä sopia toimeksiantajan kanssa toimeksiantokirjeessä.

Selkeissä yksinkertaisissa toimeksiannoissa voidaan toimeksiantokirjeenä käyttää tilintarkastuksen toimeksiantokirjettä, mikäli se sisältää erillisen kohdan, joka kattaa tilintarkastajan tehtäviin kuuluvien muiden erilaisten kirjallisten lausuntojen ja todistusten antamisen yhtiölle ja viranomaisille

Selkeyden vuoksi ja väärinkäsitysten välttämiseksi on vaativammissa toimeksiannoissa hyvä laatia oma toimeksiantokirje, jossa määritellään yksityiskohtaisemmin muun muassa toimeksiannon sisältö, tilintarkastajan tehtävät ja vastuut sekä yhtiöiden hallitusten vastuut. Soveltuvin osin toimeksiantokirjeessä voidaan viitata yhteisölaainsäädännön kyseessä olevaan asiaa koskevaan kohtaan. Oleellista on, että hallitus ja johto ymmärtävät ja hyväksyvät lakiin perustuvat velvollisuutensa.

Tilintarkastajan toimintaan sovelletaan tilintarkastuslakia, joka edellyttää hyvän tilintarkastustavan noudattamista. Ammatillinen skeptisyys on keskeisessä asemassa tilintarkastajan suorittaessa tehtäviään. Ammatillisella skeptisyydellä tarkoitetaan sellaista asennoitumista tehtävään, johon kuuluu kyseenalaistaminen, tarkkaavaisuus seikoista, jotka saattavat viitata virheestä tai väärinkäytöksestä johtuvaan virheellisyyteen ja aineiston kriittinen arviointi. Erityisen korostuneessa asemassa skeptisyys on, kun tilintarkastaja käy läpi johdon arvioita mm. käyvistä arvoista ja rahavirroista.

Ammatillinen harkinta korostuu arvioitaessa riskejä ja suunniteltaessa tarkastustoimenpiteitä riittävän evidenssin hankkimiseksi lausunnon pohjaksi.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Muodostamalla käsityksen kohteesta tilintarkastaja saa taustaa ammatillisen harkinnan käyttämiseksi. Muodostettuaan käsityksen toimeksiannosta, tilintarkastaja tunnistaa siihen liittyviä riskejä ja tekee ammatilliseen harkintaansa perustuen riskiarvion.

Tilintarkastajan pitää arvioida huolellisesti, sitä, onko sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa annetut tiedot oikeat ja riittävät, ettei lausunnon aiotuille käyttäjille tulisi sen perusteella väärää kuvaa asiasta. Väärän kuvan saaminen voisi johtaa virheelliseen taloudelliseen päätöksentekoon sulautumis- tai jakautumissuunnitelman perusteella. Tiedot suunnitelmassa on esitettävä selvästi, eivätkä ne saa johtaa lukijaa harhaan johtopäätösten teossa.

3.2 Olennaisuus

Sulautumis- ja jakautumissuunnitelman tarkastuksessa sovelletaan olennaisuutta tarkastusta suunniteltaessa ja arviotaessa sitä, onko sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa olennaista virheellisyyttä.

Informaatio on olennaista, jos sen poisjättäminen tai virheellisyys siinä voi vaikuttaa lukijan päätöksentekoon. Lain tarkoittamien oikeiden ja riittävien tietojen arvioinnissa voidaan pitää lähtökohtana sitä, että asiantunteva henkilö ei muuttaisi käsitystään lausunnon kohteena olevan sulautumis- tai jakautumissuunnitelman tiedoista kokonaisuudessaan, vaikka mahdollisesti virheellisesti esitetty tieto muutettaisiin vastaamaan tosiasiallisia olosuhteita.

Epäolennaisesta tietojen puutteesta tai epäselvästä tietojen esittämistavasta huolimatta tilintarkastaja voi päätyä lausuntoaan antaessaan johtopäätökseen, että sulautumis- tai jakautumissuunnitelma on osakeyhtiölain mukainen.

Tilintarkastajan ammatillisen harkinnan merkitys korostuu toimeksiannoissa, joissa olennaisuus perustuu laadullisiin seikkoihin määrällisten seikkojen sijaan. Tilintarkastajan tulee arvioida sulautumis- tai jakautumissuunnitelman antama kokonaiskuva ja tehdä arvio siitä, ettei informaatio ole harhaanjohtavaa ja että sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa on esitetty tiedot selkeästi ja riittävässä määrin. Tilintarkastajan näkemys lukijan informaatiotarpeesta ja asian merkityksellisyydestä ja luonteesta vaikuttaa ratkaisuun.

Tilintarkastajan tehtävänä on arvioida sulautumis- tai jakautumissuunnitelman tietoja suhteessa osakeyhtiölain 16 luvun tai 17 luvun säännöksiin. Arvioinnissa on yksittäisten seikkojen lisäksi otettava huomioon sulautumis- tai jakautumissuunnitelman antama kokonaiskuva. Sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa olennaisia seikkoja on painotettava enemmän kuin epäolennaisia.

3.3 Sulautumisiin liittyvät tarkastustoimenpiteet

Seuraavassa taulukossa on esitetty tiivistetysti yhteenveto sulautumisen yhteydessä vaadittavista tilintarkastajan lausunnoista ja todistuksista.

	Sulautuminen (ns. perustilanne)		Tytäryhtiösulautuminen		Sisaryhtiösulautuminen	
	Lausunto sulautuvalle yhtiölle	Lausunto vastaanottavalle yhtiölle	Lausunto sulautuvalle yhtiölle	Lausunto vastaanottavalle yhtiölle	Lausunto sulautuvalle yhtiölle	Lausunto vastaanottavalle yhtiölle
Sulautumissuunnitelmaa koskevat lausunnot:						
- onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.	kyllä (ei, mikäli kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkaat suostuvat)	kyllä (ei, mikäli kaikki sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkaat suostuvat)	ei	ei	ei	ei
- onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.	ei	kyllä	ei	kyllä	ei	kyllä
Täytäntöönpanovaihe:						
Tilintarkastajan todistus rekisteriviranomaiselle siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä	kyllä			ei		kyllä
Lausunto rekisteriviranomaiselle sulautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä	kyllä			ei		kyllä

3.3.1. Sulautumissuunnitelmavaiheessa annettavat lausunnot

Sulautumissuunnitelmavaiheessa annettavien lausuntojen kohteena on sulautumissuunnitelma ja vastaanottavan yhtiön osalta sen velkojen maksun vaarantuminen. Tytär- ja sisaryhtiösulautumisessa ja muissa sulautumisissa kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella voidaan lausunto antaa ainoastaan vastaanottavalle yhtiölle sen velkojen maksun vaarantumisesta.

Sulautumissuunnitelman tarkastusta varten tilintarkastajan tulisi hankkia käyttöönsä mm. seuraavat tiedot:

- sulautumissuunnitelma
- sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden kaupparekisteriotteet ja yhtiöjärjestykset (mm. osakkeiden enimmäismäärien tarkastamista varten)
- sulautumista käsitelleiden yhtiökokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjat
- sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden yritys kiinnitysrekisteriotteet

Lausunto siitä, onko sulautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Sulautumissuunnitelmasta annettavan lausunnon ensisijainen tarkoitus on varmentaa sulautumissuunnitelmassa osakkeenomistajille vastikkeesta annettujen tietojen oikeellisuus ja riittävyys, jotta sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajat voivat niiden perusteella arvioida, onko sulautuminen ja osakkeiden vaihtosuhte tai muu vastikkeen määräytyminen kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien kannalta

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

oikeudenmukainen. Vastikkeen määrittelyssä tulee ottaa huomioon yhdenvertaisuusperiaate.

Sulautuvan yhtiön osakkeenomistajilla on oltava mahdollisuus arvioida sulautumissuunnitelman sisältämien tietojen perusteella sitä, vastaako heille tarjottu sulautumisvastike vähintään siirtyvän varallisuuden arvoa. Vastaanottavan yhtiön osakkeenomistajien on vastaavasti voitava arvioida, vastaako siirtyvä varallisuus vähintään sitä vastaan annettavaa sulautumisvastiketta.

Vastikkeen laatu ja lajit vaihtelevat. Vastike voi olla esimerkiksi osakkeita, rahavastiketta, optio-oikeuksia, saamisoikeuksia, kiinteää omaisuutta. Perusteet sulautumisvastikkeen osakelajien keskinäisessä määrittelyssä tulee selvittää erityisesti, jos vähemmistön omistus liudentuu (dilutoituu). Sulautumissuunnitelmassa on mainittava, annetaanko uusia vai vanhoja osakkeita. Mikäli annetaan uusia osakkeita, tulee varmistua hallituksen mahdollisista osakeantivaltuuksista. Sulautumisvastikkeena voidaan antaa myös hallussa olevia omia osakkeita tai muun kuin sulautumiseen osallistuvan yhtiön osakkeita.

Rahavastike määritellään sulautumisessa annettavien osakkeiden vasta-arvosta ja se saa olla maksimissaan 10 % vastikkeena annettujen osakkeiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa osakkeita vastaavasta osuudesta maksettua osakepääomaa (EVL 52a).

Kiinteän omaisuuden osalta on selvitettävä mahdolliset panttaukset ja erityisesti sulautumisen täytäntöönpanon yhteydessä varmistuttava maakaaren omaisuuden luovutuksen määrämuodon edellytyksistä.

OYL 16:3 § mukaan lausunnossa tulee ilmoittaa ne menetelmät, joita sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden arvojen tai osakkeiden vaihtosuhteen määrittämiseen on käytetty sekä lausuttava näiden menetelmien tarkoituksenmukaisuudesta (HE 109/2005, 153). Osakeyhtiölain kommentaarin mukaan tilintarkastajan on tätä varten yleensä selvitettävä sulautumiseen osallistuvilta yhtiöiltä ja niiden mahdollisilta neuvonantajilta, miten ehdotettuun sulautumisvastikkeeseen tai vaihtosuhteeseen on päädytty, eli minkälaista arvostusmenettelyä arvostusta tai vaihtosuhdetta määritettäessä on käytetty ja millä perusteella kyseisen menettelyn käyttöön on päädytty. Pörssi-yhtiöiden sulautumisissa pörssikurssit ovat yksi tapa mitata arvostusta. Tilintarkastajan on kuvattava lausunnossaan tietoonsa saamat seikat sekä mahdolliset itse käyttämänsä menetelmät. Menetelmien arviointi ja lausunnon antaminen edellyttää tilintarkastajalta sulautumisen olosuhteet huomioon ottaen riittävää arvostusmenetelmien tuntemista.

Arvojen määrittäminen perustuu ainakin osittain sulautuvien yhtiöiden hallitusten subjektiivisiin arvioihin. Tilintarkastajan tehtävänä ei ensisijaisesti ole arvioida sulautumissuunnitelmassa

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

esitettyjen yhtiöiden subjektiivisten arvostusperusteiden tai muiden vastaavien näkemysten oikeellisuutta ja asianmukaisuutta. Tilintarkastajan tehtävänä näiltä osin on todeta, että sulautumissuunnitelmassa esitettyihin lähtökohtiin perustuvat yhtiöiden arvostukset johtavat esitettyihin tuloksiin ja että tulokset on esitetty asianmukaisesti. Tilintarkastaja saattaa kuitenkin todeta, että käytetty arvostusmenetelmä tai arvostusmenetelmät antavat selvästi liian yksipuolisen tai suppean kuvan sulautuvien yhtiöiden arvoista. Arvostusperusteita arvioidessa tilintarkastaja voi kuitenkin selvittää, perustuvatko sulautumissuunnitelmassa esitettyjen arvostuslaskelmien taustatiedot hallituksen hyväksyntään periaatteisiin.

Sulautuvan yhtiön arvonmäärityksessä korostuu taseen ulkopuolisten vastuiden vaikutus sulautumisen yleisseuraantoluonteeseen takia.

Lausunto, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun

Tilintarkastajan on vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa aina arvioitava, vaarantaako sulautuminen vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

Pääomarakenteen tai likviditeettitilanteen heikkenemisen tai muiden vastaavien sulautumisen seuraamusten ei sinänsä voi katsoa tarkoittavan velkojen maksun vaarantumista, jos vastaanottavan yhtiön mainituista seikoista huolimatta voidaan katsoa kykenevän maksamaan lausunnon antamisajankohtana olevat velkansa.

Osakeyhtiölaki ei määrittele tilinpäätöstä, mihin selvitys varoista ja veloista sulautumissuunnitelmassa perustuu eikä se vaadi erillisen pro-forma laskelman sisällyttämistä sulautumissuunnitelmaan. Mikäli sulautumissuunnitelman perusteena on edellisen tilikauden tilintarkastettu tase, tulee käydä läpi sulautumissuunnitelman liitteenä olevan taseen erissä tapahtuneet muutokset tilinpäätöspäivän ja sulautumissuunnitelman ajankohdan välillä ja arvioida niiden mahdolliset vaikutukset velkojen maksun vaarantumiseen.

Tilintarkastajan lausunnon velkojen maksun vaarantumisesta voidaan katsoa perustuvan konkreettiseen ja selvään uhkaan siitä, että vastaanottavan yhtiön maksukyky sulautumisen seurauksena selvästi vaarantuu. Arviossa korostuu tällöin sen arvioiminen, voiko suunniteltu sulautuminen aiheuttaa yhtiön maksukyvyttömyyden lyhyellä tähtäimellä. Arvioidessaan velkojen maksun mahdollista vaarantumista pidemmällä tähtäimellä tilintarkastaja voi esimerkiksi olettaa velkojen uusimisen tapahtuvan aikaisemman käytännön mukaisesti, mikäli sulautumisen johdosta ei voida tehdä selvästi vastakkaista johtopäätöstä.

Muodostaakseen yleiskuvan sulautumisen vaikutuksista vastaanottavan yhtiön kykyyn suorittaa veloistaan, tilintarkastaja voi arvioida sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön nettovarojen keskinäistä suhdetta sekä sitä, siirtyykö sulautumisessa velkoja tai vastuita enemmän kuin varoja.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Arvioidessaan sulautumisen vaikutuksia vastaanottavan yhtiön maksukykyyn, tilintarkastaja voi kiinnittää huomiota mm. seuraaviin tekijöihin:

- miten sulautuminen vaikuttaa vastaanottavan yhtiön avainlukuihin, kuten quick ratio -tunnuslukuun ja velkaantumisasteeseen
- vaikuttaako sulautuminen mahdollisiin kovenanttiehtoihin sulautuvassa tai vastaanottavassa yhtiössä
- sulautumisessa siirtyvien velkojen maturiteetti ja maksuaikataulut
- sulautumisen vaikutukset sulautumissuunnitelmassa mainittuihin pääomalainoihin. Pääomalainavelkojilla on mahdollisuus vastustaa vastaanottavassa yhtiössä, jos tilintarkastaja lausuu velkojen maksun vaarantumisesta. Käytännön syistä sulautumisen vaikutukset on näin ollen selvitettävä ennen suunnitelman allekirjoittamista.
- taseen ulkopuolisten vastuiden vaikutus maksukykyyn
 - o arviointia varten tulisi hankkia yritys kiinnitysrekisteriote mahdollisimman läheltä sulautumissuunnitelman allekirjoitushetkeä sekä sulautuvasta että vastaanottavasta yhtiöstä
 - o selvitetään, onko merkittäviä kiinteistökiinnityksiä (tällä vaikutus etenkin kiinteistöyhtiöiden sulautumisessa)
- liittykö sulautuvan yhtiön velkoihin tai vastuisiin merkittäviä yksittäisiä tekijöitä, joilla voisi olla olennaista vaikutusta vastaanottavan yhtiön maksukykyyn
 - erityistä huomiota tulee kiinnittää, mikäli vastaanottava yhtiö antanut vakuudeksi omistamiaan sulautuvan yhtiön osakkeita, koska pantatut osakkeet kaatoavat sulautumisessa ja vastaanottavan yhtiön velkojen maksu saattaa vaarantua
- sisäisten (sulautumisessa eliminoituvien) ja ulkoisten saamis- ja velkaerien osuus sulautuvan yhtiön taseesta
- annetaanko merkittävää rahana maksettavaa sulautumisvastiketta

3.3.2. Täytäntöönpanovaiheessa annettavat lausunnot ja todistukset

Tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä

Sulautumisen täytäntöönpanovaiheessa tilintarkastajan tulee antaa rekisteriviranomaiselle todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen omaan pääomaan merkitystä määrästä.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Lausunto sulautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä

Osakeyhtiölaki 16 luku, 3 §, 2 momentti, 9 kohta:

“selvitys sulautuvan yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta ja niiden arvostamiseen vaikuttavista seikoista, sulautumisen suunnitellusta vaikutuksesta vastaanottavan yhtiön taseeseen sekä sulautumiseen sovellettavista kirjanpidollisista menetelmistä;”

Sulautumissuunnitelmassa on aina annettava selvitys sulautuvan yhtiön varoista, veloista ja omasta pääomasta sekä siitä, miten sulautuvan yhtiön tase-erät ja mahdolliset sulautumisen seurauksena syntyvät erät, kuten mahdollinen sulautumisvastikkeen ja sulautuvan yhtiön nettovarojen erotuksena syntyvä sulautumiserotus kirjataan vastaanottavan yhtiön taseeseen ja siitä, miten sulautuminen vaikuttaa vastaanottavan yhtiön muun oman pääoman kuin osakepääoman määrään. Mahdollisesta osakepääoman muutoksesta annetaan sulautumissuunnitelmassa erillinen selvitys.

Edellä mainittu selvitys on laadittava myös vastikkeettomassa sisaryhtiösulautumisessa, koska niissäkin sulautuminen muuttaa vastaanottavan yhtiön taserakennetta. Sisaryhtiösulautumisessa selvityksen pääasiallinen merkitys on toimia pohjana tilintarkastajan arvioinnille siitä, vaarantaako sulautuminen vastaanottavan yhtiön velkojen maksun.

Jos sulautumisessa syntyy sulautumisvoittoa tai tappiota, selvityksessä tulee kertoa, miten nämä käsitellään vastaanottavan yhtiön kirjanpidossa. Koska selvityksellä ei tytär- ja sisaryhtiösulautumisessa ole merkitystä sulautumisvastikkeen määrän arvioinnin kannalta, selvitys voi yleensä olla suppeampi kuin muissa sulautumisissa.

Kirjanpitosäännöksillä on olennainen vaikutus siihen, miten vastaanottavaan yhtiöön siirtyviä varoja ja velkoja käsitellään sen kirjanpidossa. Kirjanpitolainsäädäntö määrittää viime kädessä, miten sulautumisessa yhtiöön tulevat varat ja velat arvostetaan ja miten vastaanottavan yhtiön oma pääoma sulautumisessa muodostuu.

Sulautumisen täytäntöönpano tapahtuu vasta usean kuukauden kuluttua sulautumissuunnitelman laatimisesta, joten suunnitelmassa ei yleensä voida tarkkaan määrittää vastaanottavan yhtiön lopullista oman pääoman lisäystä. Tämän vuoksi sulautumissuunnitelmassa on selostettava, miten sulautumisen on suunnitelmaa laadittaessa arvioitu vaikuttavan vastaanottavan yhtiön omaan pääomaan selostamalla menetelmä, jonka mukaan sulautuminen on tarkoitus toteuttaa kirjanpidossa, sekä esittämällä noudatettavat arvostusperiaatteet. Täytäntöönpanovaiheessa tulee arvioida toteutuvan sulautumisen sulautumissuunnitelmanmukaisuus.

Jos sulautuminen kirjanpitosääntelystä johtuvien liikearvoerien syntymisen tai muun syyn takia johtaisi siihen, että vastaanottavan yhtiön oman pääoman lisäys olisi suurempi kuin sulautuvan yhtiön oma pääoma, sulautumissuunnitelmassa olisi selostettava, mihin oman

pääoman lisäys perustuu. Sulautumissuunnitelmasta olisi myös käytävä ilmi, mihin muihin oman pääoman eriin kuin osakepääomaan mahdollinen vastaanottavan yhtiön oman pääoman lisäys merkitään.

Lausunto velkojen maksun vaarantumisesta ei estä sulautumisen täytäntöönpanoa.

3.4 Jakautumisiin liittyvät tarkastustoimenpiteet

Jakautuminen rinnastuu yhtiöoikeudellisesti sulautumiseen. Myös tilintarkastajan tehtävät ja asema ovat olennaisilta osin samat kuin sulautumistilanteessa. Tämän vuoksi tilintarkastaja voi jakautumissuunnitelmaa ja osakeyhtiölain 17:3,2,9 §:n selvitystä koskevia lausuntojaan sekä vastiketta koskevaa todistustaan arvioidessaan käyttää hyväkseen pohdintoja tilintarkastajan vastaavista lausunnoista ja todistuksesta sulautumisen yhteydessä.

Jakautumisessa varat ja velat jakautuvat useamman yhtiön välillä, joten jakautumisen tarkastamisessa on olennaista arvioida omaisuus- ja velkaerien omistusoikeutta, vastuuta ja niiden jakautumista jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden kesken.

	Jakautuminen (ns. perustilanne)		Jakautuminen perustettaviin yhtiöihin, jos jokaisen vastaanottavan yhtiön kaikki osakkeet annetaan jakautumisvastikkeena jakautuvan yhtiön osakkeenomistajille heidän omistustensa suhteessa		Yhtiöttämällä tapahtuva jakautuminen	
	Lausunto jakautuvalle yhtiölle	Lausunto vastaanottavalle yhtiölle	Lausunto jakautuvalle yhtiölle	Lausunto vastaanottavalle yhtiölle	Lausunto jakautuvalle yhtiölle	Lausunto vastaanottavalle yhtiölle
Jakautumissuunnitelmaa koskevat lausunnot:						
- onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.	kyllä (ei, mikäli kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkaat suostuvat)	kyllä (ei, mikäli kaikki jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkaat suostuvat)	ei	ei	ei	ei
- onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun.	ei	kyllä	ei	ei	ei	ei
Täytäntöönpanovaihe:						
Tilintarkastajan todistus siitä, että vastaanottava yhtiö saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkitystä määrästä	kyllä			kyllä		kyllä
Lausunto rekisteriviranomaiselle jakautumissuunnitelman 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitetusta selvityksestä	kyllä			kyllä		kyllä

Jakautumissuunnitelman tarkastusta varten tilintarkastajan tulisi hankkia käyttöönsä mm. seuraavat tiedot:

- jakautumissuunnitelma
- jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden kaupparekisteriotteet ja yhtiöjärjestykset (mm. osakkeiden enimmäismäärien tarkastamista varten)
- jakautumista käsitelleiden yhtiökokousten ja hallituksen kokousten pöytäkirjat
- jakautumiseen osallistuvien yhtiöiden yritys kiinnitysrekisteriotteet

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Lausunto, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan yhtiön velkojen maksun

Tilintarkastajan on vastaanottavalle yhtiölle annettavassa lausunnossa arvioitava, vaarantaako jakautuminen vastaanottavan yhtiön velkojen maksun. Lausunto vastaa sulautumisen yhteydessä annettavaa lausuntoa. Lausunto annetaan vain jakautumisessa olemassa oleviin yhtiöihin. Koska jakautumisessa perustettavaan yhtiöön ei ole olemassa aiempia osakkeenomistajia tai velkoja, ei lausuntoa tällöin anneta.

Mikäli jakautumissuunnitelman perusteena on edellisen tilikauden lopun tilintarkastetut varat ja velat, tulee käydä läpi jakautumissuunnitelman liitteenä olevien eriteltyjen varojen ja velkojen jälkeen tapahtuneet muutokset varoissa ja valoissa tilinpäätöksen ja jakautumissuunnitelman ajankohdan välillä ja arvioida niiden mahdolliset vaikutukset velkojen maksun vaarantumiseen.

Lausunto siitä, onko jakautumissuunnitelmassa annettu oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Lausunto vastaa sulautumisen yhteydessä annettavaa lausuntoa.

3.4.1. Täytäntöönpanovaiheessa annettavat lausunnot ja todistukset

Lausunnot ja todistukset tulee antaa kaikissa jakautumisissa, ja niiden antamiseksi tehtävä tarkastus vastaa sulautumisissa annettavia lausuntoja ja todistuksia varten tehtävää tarkastusta.

3.5 Johdon vahvistukset

Tilintarkastajan on hyvä pyytää yrityksen tai yritysten johdolta kirjallisen vahvistusilmoituskirjeen, jossa johto vahvistaa, että se on antanut tilintarkastajalle kaiken tiedossaan olevan informaation, joka on toimeksiannon kannalta relevanttia. Johto vahvistaa myös muun muassa, että arvonmääritykset ovat asianmukaisia ja arvioita tehtäessä käytetyt oletukset ovat kohtuullisia sekä että kaikki asiaankuuluvat tiedot on esitetty sulautumis- tai jakautumissuunnitelmassa.

Sulautumis- ja jakautumissuunnitelmaan liittyvä lausunto koskee usein sellaista ajanjaksoa, josta ei ole vielä annettu tilintarkastuskertomusta eikä kaudelle ole välttämättä vielä tehty muita tarkastustoimenpiteitä. Tästä syystä on hyvä saada johdolta vahvistus siitä, että se on antanut tilintarkastajalle kaikki oleelliset tiedot edellisen tilikauden päättymisen

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

jälkeen tapahtuneista seikoista, joilla voi olla oleellista merkitystä sulautumis- tai jakautumissuunnitelman kannalta.

Vahvistusilmoituskirje tulee antaa ennen tilintarkastajan lausuntoa ja se tulee päivätä mahdollisimman lähelle lausunnon päiväystä.

3.6 Johtopäätökset ja dokumentointi

Tilintarkastaja hankkii aina lausuntonsa pohjaksi riittävän määrän oikeanlaista tarkastusevidenssiä. Hän tekee evidenssin perusteella johtopäätökset lausunnon antamiseksi. Työ dokumentoidaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

4. Tilintarkastajan raportointi

4.1 Yleistä raportoinnista

Siitä, mistä tilintarkastaja raportoi, määrätään osakeyhtiölaissa (ks. suosituksen luku 2). Tilintarkastaja viittaa lausunnossaan tehneensä tarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja tämän suosituksen mukaisesti.

Seuraavassa esitetään esimerkkejä sulautumiseen ja jakautumiseen liittyvistä lausunnoista. Esitetyt raporttimallit ovat nk. ”vakiomuotoisia” positiivisia lausuntoja. Ammatillisen harkinnan perusteella ja tehtyjen johtopäätösten perusteella tapauskohtaisesti voi olla tarvetta poiketa oheisista malliraporteista. Tilintarkastajan tulee varmistaa aina viimeisimmästä Tilintarkastajan raportointi -kirjasta ja/tai Suomen Tilintarkastajat ry:n verkkosivuilta, että hänellä on käytössään viimeisin raporttimalli.

Sulautuminen ja jakautuminen päättyvät lopputilityksen laatimiseen. Lopputilityksen tarkastus vastaa tilinpäätöksen tarkastusta. Tilintarkastuskertomus lopputilityksestä osoitetaan yhtiökokouksen sijasta osakkeenomistajien kokoukselle. Lisäksi se alkaa saatteella, kuten alla esitetään.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

[X] Oy:n osakkeenomistajien kokoukselle

X Oy (y-tunnus) on laatinut lopputilityksen sulautumisen/jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin x.x.xxxx päättyneeltä tilikaudelta. Lopputilitys sisältää tilinpäätöksen [ja toimintakertomuksen].

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

4.2 Sulautuminen, mallit

4.2.1 Absorptiosulautuminen, lausunto vastaanottavalle yhtiölle

Tilintarkastajan lausunnon ensimmäinen osio erilainen riippuen siitä, tekeekö sulautumispäätöksen vastaanottavan yhtiön hallitus vai yhtiökokous (OYL 16:9.2 §). Muulta osin lausunto on sama molemmissa tapauksissa.

Tilintarkastajan lausunto Y Oy:n hallitukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee Y Oy:n ja X Oy:n hallitusten laatimaa x.x.xxxx päivättyä sulautumissuunnitelmaa. Sulautumisen ehtojen mukaan X Oy sulautuu Y Oy:öön ja X Oy:n osakkeenomistajille annetaan sulautumisvastikkeena jokaista X Oy:n osaketta vastaan x euroa eli yhteensä x euroa. Ehdotus perustuu yhtiöiden hallitusten sulautumissuunnitelmassa esittämiin X Oy:n arvon määrittämisessä sovellettuihin arvostusmenetelmiin ja niitä käyttämällä saatuihin arvostustuloksiin.

TAI

Tilintarkastajan lausunto Y Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee Y Oy:n ja X Oy:n hallitusten laatimaa x.x.xxxx päivättyä sulautumissuunnitelmaa. Y Oy:n hallitus on päättänyt ehdottaa x.x.xxxx kokoontuvalle yhtiökokoukselle päätöksen tekemistä siitä, että X Oy sulautuu Y Oy:öön. Ehdotettuun sulautumiseen liittyen sulautuvien yhtiöiden hallitukset ovat laatineet sulautumissuunnitelman. Sulautumisen ehtojen mukaan X Oy:n osakkeenomistajille annetaan sulautumisvastikkeena jokaista X Oy:n osaketta vastaan xx kappaletta Y Oy:n osakkeita. Ehdotus osakkeiden vaihtosuhteeksi perustuu yhtiöiden hallitusten sulautumissuunnitelmassa esittämiin yhtiöiden arvojen määrittämisessä sovellettuihin arvostusmenetelmiin ja niitä käyttämällä saatuihin arvostustuloksiin.

Hallituksen vastuu

Y Oy:n ja X Oy:n hallitukset ovat vastuussa sulautumissuunnitelman laatimisesta ja siitä, että se antaa osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto sulautumissuunnitelmasta ja siitä onko sulautuminen omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksun. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, onko sulautumissuunnitelmassa annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta ja siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksun.

Lausunto

Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n mukaisena lausuntona esitämme, että sulautumissuunnitelmassa on olennaisilta osiltaan annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Käsitksemme mukaan sulautuminen ei ole omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksua.

Päiväys ja allekirjoitus

4.2.2 Absorptiosulautuminen, lausunto sulautuvalle yhtiölle

Sulautuvalle yhtiölle annettava lausunto tilanteessa, jossa sulautumispäätöksen tekee sulautuvan yhtiön yhtiökokous (OYL 16:9.1 §) voidaan laatia seuraavan mallin mukaisena.

Tilintarkastajan lausunto X Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee Y Oy:n ja X Oy:n hallitusten laatimaa x.x.xxxx päivättyä sulautumissuunnitelmaa. X Oy:n hallitus on päättänyt ehdottaa x.x.xxxx kokoontuvalle yhtiökokoukselle päätöksen tekemistä siitä, että X Oy sulautuu Y Oy:öön. Ehdotettuun sulautumiseen liittyen sulautuvien yhtiöiden hallitukset ovat laatineet sulautumissuunnitelman. Sulautumisen ehtojen mukaan X Oy:n osakkeenomistajille annetaan sulautumisvastikkeena jokaista X Oy:n osaketta vastaan xx kappaletta Y Oy:n osakkeita. Ehdotus osakkeiden vaihtosuhteeksi perustuu yhtiöiden hallitusten sulautumissuunnitelmassa esittämiin yhtiöiden arvojen määrittämisessä sovellettuihin arvostusmenetelmiin ja niitä käyttämällä saatuihin arvostustuloksiin.

Hallituksen vastuu

Y Oy:n ja X Oy:n hallitukset ovat vastuussa sulautumissuunnitelman laatimisesta ja siitä, että se antaa osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto sulautumissuunnitelmasta. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, onko sulautumissuunnitelmassa annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Lausunto

Osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:n mukaisena lausuntona esitämme, että sulautumissuunnitelmassa on olennaisilta osiltaan annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu sulautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Päiväys ja allekirjoitus

4.2.3 Tytär- tai sisaryhtiösulautuminen, lausunto vastaanottavalle yhtiölle

Vastaanottavalle yhtiölle annettava tilintarkastajan lausunto on samanlainen tytär- tai sisaryhtiösulautumistilanteessa sekä tilanteessa, jossa kaikkien sulautumiseen osallistuvien yhtiöiden osakkeenomistajien suostumuksella lausunto annetaan ainoastaan siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan vastaanottavan yhtiön velkojen maksun (OYL 16:4.2 §).

Tilintarkastajan lausunto Y Oy:n hallitukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee Y Oy:n ja X Oy:n hallitusten laatimaa x.x.xxxx päivättyä sulautumissuunnitelmaa. Sulautumisen ehtojen mukaan X Oy sulautuu Y Oy:öön ja sulautumisvastiketta ei anneta, koska [vastaanottava yhtiö omistaa kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet eli kyseessä on osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 2 momentin mukainen tytär-yhtiösulautuminen/ sama yhtiö³ omistaa sekä sulautuvan että vastaanottavan yhtiön osakkeet eli kyseessä on osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 2 momentin mukainen sisaryhtiösulautuminen]⁴.

Hallituksen vastuu

³ Sisaryhtiösulautumisessa sulautuvien yhtiöiden omistaja voi olla myös luonnollinen henkilö.

⁴ Kohtaa muokattava sen mukaan, onko kyseessä tytär-yhtiö- vai sisaryhtiösulautuminen.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Y Oy:n ja X Oy:n hallitukset ovat vastuussa sulautumissuunnitelman laatimisesta ja siitä, että se antaa osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksun. Olemme suorittaneet toimeksianton Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, onko sulautuminen omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksun.

Lausunto

Käsityksemme mukaan sulautuminen ei ole omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksua.

Päiväys ja allekirjoitus

4.2.4 Todistus västikkeesta

Tilintarkastajan todistus rekisteriviranomaiselle

Y Oy:n hallitus/yhtiökokous ja X Oy:n hallitus/yhtiökokous ovat päättäneet sulautumisesta siten, että X Oy sulautuu Y Oy:öön.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajina todistamme, että Y Oy saa täyden vastikkeen sen omaan pääomaan merkittävästä määrästä.

Päiväys ja allekirjoitus

4.2.5 Lausunto OYL 16:3.2 §:n mukaisesta selvityksestä

Tilintarkastajan lausunto rekisteriviranomaiselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee Y Oy:n ja X Oy:n hallitusten x.x.xxxx laatimassa sulautumissuunnitelmassa olevaa osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettua selvitystä. Y Oy:n hallitus/yhtiökokous ja X Oy:n hallitus/yhtiökokous ovat päättäneet sulautumisesta siten, että X Oy sulautuu Y Oy:öön.

Hallituksen vastuu

Y Oy:n ja X Oy:n hallitukset ovat vastuussa selvityksen laatimisesta ja siitä, että se on laadittu osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto Y Oy:n ja X Oy:n hallitusten x.x.xxxx laatimassa sulautumissuunnitelmassa olevasta osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettua selvityksestä. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 xxx mukaisesti.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, että selvitys on laadittu osakeyhtiölain mukaisesti.

Lausunto

Osakeyhtiölain 16 luvun 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena lausuntona esitämme, että sulautumissuunnitelmassa oleva osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettu selvitys on olennaisilta osiltaan laadittu osakeyhtiölain mukaisesti.⁵

Päiväys ja allekirjoitus

4.3 Jakautuminen, mallit

4.3.1 Kokonaisjakautuminen perustettaviin yhtiöihin, lausunto jakautuvalle yhtiölle

Tilintarkastajan lausunto X Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee X Oy:n hallituksen laatimaa x.x.xxxx päivättyä jakautumissuunnitelmaa. X Oy:n hallitus on päättänyt ehdottaa x.x.xxxx kokoontuvalle yhtiökokoukselle päätöksen tekemistä siitä, että X Oy jakautuu Y Oy:ksi ja Z Oy:ksi.

Hallituksen vastuu

X Oy:n hallitus on vastuussa jakautumissuunnitelman laatimisesta ja siitä, että se antaa osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhde ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

⁵ Osakeyhtiölaki (OYL 16:14.1,2 §) edellyttää sulautumisen täytäntöönpanon yhteydessä ainoastaan lausuntoa OYL 16:3.2,2 § mukaisesta selvityksestä, eikä erikseen vastaanottavalle yhtiölle siirtyvien varojen taloudellisesta arvosta. Mikäli nimittäin tilintarkastaja olisi sitä mieltä, että varojen arvostusmenetelmät tai varojen arvot eivät olisi asianmukaisia, olisi asian ensinnäkin pitänyt tulla esiin jo sulautumissuunnitelmasta annettavan lausunnon yhteydessä ja toiseksi tällaisessa tilanteessa tilintarkastaja ei voisi lausua, että sulautumissuunnitelmassa oleva selvitys on osakeyhtiölain mukainen.

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto jakautumissuunnitelmasta. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, onko jakautumissuunnitelmassa annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Lausunto

Osakeyhtiölain 17 luvun 4 §:n mukaisena lausuntona esitämme, että jakautumissuunnitelmassa on olennaisilta osiltaan annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Päiväys ja allekirjoitus

4.3.2 Osittaisjakautuminen sekä toimivaan että perustettavaan yhtiöön, lausunto jakautuvalle yhtiölle

Tilintarkastajan lausunto X Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee X Oy:n ja Y Oy:n hallitusten laatimaa x.x.xxxx päivättyä jakautumissuunnitelmaa. X Oy:n hallitus on päättänyt ehdottaa x.x.xxxx kokoontuvalle yhtiökokoukselle päätöksen tekemistä siitä, että X Oy jakautuu siten, että osa X Oy:n varoista ja veloista siirtyy Y Oy:lle ja perustettavalle Z Oy:lle.

Hallituksen vastuu

X Oy:n ja Y Oy:n hallitukset ovat vastuussa jakautumissuunnitelman laatimisesta ja siitä, että se antaa osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto jakautumissuunnitelmasta. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, onko jakautumissuunnitelmassa annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Lausunto

Osakeyhtiölain 17 luvun 4 §:n mukaisena lausuntona esitämme, että jakautumissuunnitelmassa on olennaisilta osiltaan annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Päiväys ja allekirjoitus

4.3.3 Osittaisjakautuminen sekä toimivaan että perustettavaan yhtiöön, lausunto vastaanottavalle yhtiölle

Tilintarkastajan lausunto Y Oy:n hallitukselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee X Oy:n ja Y Oy:n hallitusten laatimaa x.x.xxxx päivättyä jakautumissuunnitelmaa. Jakautumisen ehtojen mukaan X Oy jakautuu siten, että osa X Oy:n varoista ja veloista siirtyy Y Oy:lle ja perustettavalle Z Oy:lle.

Hallituksen vastuu

X Oy:n ja Y Oy:n hallitukset ovat vastuussa jakautumissuunnitelman laatimisesta ja siitä, että se antaa osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto jakautumissuunnitelmasta ja siitä onko jakautuminen omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksun. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, onko jakautumissuunnitelmassa annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

jakamisesta ja siitä, onko jakautuminen omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksun.

Lausunto

Osakeyhtiölain 17 luvun 4 §:n mukaisena lausuntona esitämme, että jakautumissuunnitelmassa on olennaisilta osiltaan annettu osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot perusteista, joiden mukaan osakkeiden vaihtosuhte ja muu jakautumisvastike määrätään, sekä vastikkeen jakamisesta. Käsitksemme mukaan jakautuminen ei ole omiaan vaarantamaan Y Oy:n nykyisten velkojen maksua.

Päiväys ja allekirjoitus

4.3.4 OYL 17:14 § mukainen tilintarkastajan todistus vastikkeesta

Tilintarkastajan todistus rekisteriviranomaiselle

X Oy:n yhtiökokous on päättänyt jakautumisesta siten, että X Oy jakautuu Y Oy:ksi ja Z Oy:ksi.

Tilintarkastajina todistamme, että Y Oy ja Z Oy saavat täyden vastikkeen niiden omaan pääomaan merkittävistä määristä.

Päiväys ja allekirjoitus

4.3.5 Lausunto OYL 17:3.2,9 §:ssä tarkoitetusta selvityksestä

Tilintarkastajan lausunto rekisteriviranomaiselle

Olemme suorittaneet toimeksiannon, joka koskee X Oy:n hallituksen x.x.xxxx laatimassa jakautumissuunnitelmassa olevaa osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettua selvitystä. X Oy:n yhtiökokous on päättänyt jakautumisesta siten, että X Oy jakautuu Y Oy:ksi ja Z Oy:ksi.

Hallituksen vastuu

X Oy:n hallitus on vastuussa selvityksen laatimisesta ja siitä, että se on laadittu osakeyhtiölain mukaisesti.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunhallinta

S	SUOMEN
T	TILINTARKASTAJAT

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunhallintastandardia ISQM 1, jonka mukaan tilintarkastusyhteisön on suunniteltava, otettava käyttöön ja pidettävä toiminnassa laadunhallintajärjestelmä, mukaan lukien eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskevat toimintaperiaatteet tai menettelytavat.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa lausunto selvityksestä. Olemme suorittaneet toimeksiannon Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan ja Suomen Tilintarkastajat ry:n suosituksen 5/2024 *Sulautumisten ja jakautumisten tarkastus* mukaisesti. Tarkastukseen kuuluu toimenpiteitä evidenssin hankkimiseksi siitä, että selvitys on laadittu osakeyhtiölain mukaisesti.

Lausunto

Osakeyhtiölain 17 luvun 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisena lausuntona esitämme, että jakautumissuunnitelmassa oleva osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:n 2 momentin 9 kohdassa tarkoitettu selvitys on olennaisilta osiltaan laadittu osakeyhtiölain mukaisesti.⁶

Päiväys ja allekirjoitus